

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indült Bétsből, Kedden, Junius 28-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Olasz Ország.

Mária Ludovika Császárné Junius 6-dikán közönséges rendiartással proklamálattott Pármában, mint Fejedelmi Hertzeg-asszony — 's ugyan ezen napon intézte Cs. K. Gen. Major Gróf *Nugent* a' következő hirdetést a' Pármaiakhoz: —

„Azon nagy történetek között, melyek Európában nem régen előfordultak, azon is gondolkoztak a' Szövetséges Hatalmasságok, hogy a' *Pármai, Piaczenzai, és Guastallai* derék lakosok' állapotját bátorságossá, 's őket újabban egy familiává tegyék, oly czélzással, hogy azok a' szerentsés és fényes napok, mellyekben ezek a' népek több mint két száz esztendőktől fogva virágzó életet éltek, reájok ismét felviradjauak. —

„Ő Felsőge *Mária Ludovika* Császárné, Fő Hertzeg asszony, az Austriai nagy lelkű Császár' leánya, fog rajtatok azon kötés szerént uralkodni, melly a' Szövetséges Hatalmasságok között előrealóképpen megkészült. Midőn a' F. Marchal Gr. *Bellegarde* ő Ex. ja parantsolatjára nétek ezt a' szerentsés jelentést teszem, egyszersmind azt is kinyilatkoztatom felsőbb rende-
lések szerént, hogy egy *Provisoriai Régenség* fagja a' *Mária Ludovika* nevében az országnak fő kormányozását által venni. Ezen Régenségtől, melly a' ti bizodalma-

tokat és tiszteleteteket egészszen megérdemli, meg fogjátok azon rendeléseket érteni, melyek előrealóképpen elintéztetek a' közönséges kormányozásnak és ítélő bírói hatalomnak a' fennálló törvényekkel és a' ti boldogságtokkal a' lehetőségig való megégyeztetésekre. Az utóbbi hadi történetek alatt a' bőltsességnek, engedelmes-ségnek, vitézségnek, 's a' jó ügy eránt való hajlandóságnak leg fényesebb bizonyosságait mutattátok: melyre nézve bizonyosan reménylhetem, hogy ti ennekutánna is minden környülállások között magatokhoz méltóképpen fogjátok viselni magotokat.“

Mint a' múlt hetekben kijött újságokból tudjnk, *Corsika* szigetének állapotja sok ideig bizontalanságok között forgott. Írtuk, hogy a' sziget' lakosai az Angliával való öszszetsatóltatást kérték, és hogy erre nézve 's az eleinten ott kiütött zengések miatt egy követséget küldöttek Lord *Bentinkhez*, 's a' ki *Montrose* nevű Generálist küldötte mint Követet hozzájuk, a' ki oda megérkezvén, ilyen Hirdetést hozsátott a' sziget' fő városából *Bastiából* a' lakosokhoz: —

„*Montrose Henrik* Generálmajor, és az ő Nagy Britanniai Felsőge részéről Korsikai ideig való Kormányozó. Derék Korsikai lakosok! Megnyugtatóstokra szükségesnek tartom tudtotokra adni, hogy egy Anglia és Frantzia ország között tétett

égyezésnek éreje szerint Korsika szigete kevés napok múlva a' *XVIII-dik Lajos Király* ő Felsége' uradalma alá fog lépni, a' melly végre haladék nélkül megérkezik ide egy telyes hatalmú Biztos, hogy ezen szigeten azokat a' kormányozásbéli fundamentomos törvényeket elintézzze, mellyek mostanában Frantzia országnak boldogságát teszik. A' töllem előrealóképpen bététeztet tisztviselőknek azonközben mindenek engedelmekedni tartoznak; minden parantsolatnak általhágása, és a' fennálló rendnek megrontására czélzó minden próbatétel kemény megfenyítettést és büntetést fog maga után vonni, 's a' többi, 's a' többi. Költ *Bastiában* Máj. 31-dikén, 1814-ben. — *Montrose* Gen. Major.

A' Bétsi egygyik Német újságban olvastuk vala, talám a' közelebb múlt pénteken, hogy Gen. *Bertrand*, a' ki *Napoléonnal* Elba szigetére ment vala, Párisba vissza érkezett volna, és hogy *Napoléon* valósággal igen beteg volna. A' Bétsi Udvari ugyantsak Német újságban ellenben ugyan azon napon olvassuk, hogy a' *Napoléon Paulina* nevű húga *Borghese* Hercegné *Junius* 6-dikán *Elba* szigetére a' *Portoferrajói* kikötőhelybe megérkezett légyen, és hogy a' Császár az onnét éppen ezen alkalmatossággal indúlt tudósítások szerint tökéletes jó egészségben volt, és hogy időtöltés' kedviért naponként kijárt hol lóháton, hol pedig tsajkán a' sziget partja mellett a' tengeren. A' lovai, szekerei, és egyéb bútorjai (bagázsíaji) még most is naponként érkeztek által oda Olasz országból. *Jun.* 6-dikán nagy földrengés éreztetett a' szigeten, de semmi kárt nem tett, tsak ijedséget okozott.

A' *Nápolyi* Király udvarában fényes bál volt Máj. 24-dikén, a' hol a' város előkelőbb lakosain kívül idegenek is sokan jelen voltak, t. i. *Austriaiak*, *Oroszok*, *Anglusok*, 's egyebek; a' Király és Királyné is végig jelen voltak. Ugyan azon hónap 29-dikén a' maga testőrző seregének, 's a'

Nápolyi őrző seregnak és a' tsatázó mezőkről haza érkezett egyéb seregeknek mustalásokkal töltötte idejét a' Király.

Frantzia Ország.

Junius 11-dikén ilyen hirdetést intézett Párisban Gen. *Lajtnaut* Gróf *Ricard* a' katonasághoz: —

„Számos *Austriai*, *Orosz*, és *Prussus* katona személyek találatván még itt rész szerint az ispotályokban, rész szerint pedig olyanok is, kik a' magok seregeik' dolgának el igazítására és végzésére nézve tisztjeiknek vigyázása alatt maradtak itt, 's a' kiknek meg van parantsólva, hogy közöséges helyen tsak formaruhába mutassák magokat; meg nem bánthatja a' *Párisi Komendáns* a' *Frantzia* katonákat azzal a' gondolattal, hogy feltegye róllok, hogy ők valamely tekintetben megselekedhetnek azt, hogy azoknak a' *Fejedelmeknek*, kikkel *Frantzia* országnak és az egész világnak javára a' Király békességet kötött, ezen alattvalóikat megbántanák. *Ármádáinknak* éppen olly kevéssé kell megengedni, hogy az igasságosság és egyenesség, mint a' bátorság által meghaladja őket valaki; azonban ha valamely rossz gondolkodásúak tsakugyan mérészlenének *Frantzia* forma ruhában arra vetemedni, hogy valakit a' mi szövetségeseink közzül megbántsanak vagy gyalázattal illessenek, ezen esethen megparantsolja a' *Komendáns* az itt őrizeten lévő sereg' minden tagjainak és a' nemzeti testőrző tsapatotoknak, hogy az ilyen embereket azonnal fogják el és vigyék ő eleibe, a' ki ezeket keményen megbüntetteti.“

Junius 12-dikén nagy pompával és épületességgel ment véghez Párisban a' *Catholicusok* processiója, mellyet itt már 22 esztendőttől fogva nem látott vala a' nép. A' városnak minden templomai a' régi szent szokás szerint tartották ezenközöséges ábitatosságot; leg főbb rangú em-

berek jártak a' több hívókkal egyetemben. Katona szolgálatot reguláris, és nemzeti 's testőrző seregek tettek mellette, és formálták a' sorokat két felől. A' kegyes lakosok a' Királyi országlás viszatérésieit való őryendezéseknek kinyilatkoztatására, szőnyegekkel és egyéb készülétekkel ékesítettek - fel házaikat. Minden templom' vagy parokhia' Processiójánál fejer ruhába öltözött leány seregek mentek a' papság előtt. A' Sz. *Szuipicius* templománál hat Püspökök voltak jelen. Ilyenképpen mutatattott - meg Párisban a' most élő embereknek szemek előtt, hogy miképpen szokta volt a' régi Catholicus Frantzia ország megszentelni és innepelni ezt a' napot. A' Processio után a' Thüillieriahoz gyülekezvén a' sok nép, így kiáltozott: Éljen a' Király! melyre ő Felsege és az Angoulemi Hertzegzegué a' folyosón magokat megmutatván még nagyobb lett a' nép' örvendő kiáltozása. Az idő nem lehetett volna szebb.

Nagy Britannia.

Az az Anglus hajós sereg, melly az Orosz Császár és Prussus Király ő Felsegeket a' magok számos kíséroidkkal együtt a' Boulognei kikötőhelyből Angliába által vitte; Junius 6-dik napján egy óraker indült - el a' Frantzia part mellől, 's azon estvéli 6 óraker tette - ki a' F. utazókat *Dovernél* az Anglus partra. Általevezések alatt nagy szél fúván, az *Impregnable* nevű linea hajó, mellyen ő Felsegek ültek, Dover től másfél órányira vasmatskán megállapodott, 's a' *Clarencei* Hertzeg már tsajkákat küldött vala el, hogy valahol alkalmas partot keressenek a' kiszálatásra: hanem az alatt a' szél tündesedvén, nem soká egyenessen bévezhettek a' hajók a' kikötőhelybe, a' véghetetlen sokaságnak örvendő kiáltozása 's a' hajókon és partokon találató minden ágyuknak durrogá-

sa között szállottak - ki. Igen fényesek voltak a' készülétek minden tekintetben; ő Felsegekkel együtt szállottak - ki, a' Prussiai Koronaörökös és Princz *Wilhelm* a' Király második fia, a' másik Princz *Wilhelm* a' Király testvér öttse, 's *Fridrich* és *August* nevű rokonai, utánnok következtek *F. Marschal Blücher*, Báró *Humbold*, Gróf *Hardenberg*, Gróf *Nesselrode*, Báró *Anstett*, Generális *Platow*, *Czernitscheff*; az Orosz Császári Udvari fő orvos *Wylie*, *Steward* Károly, Oberster *Cooke*, Kapitány *Wood*, 's a' többek. A' parton fogadták ő Felsegeket Lord *Yarmouth*, Lord *Bentinck* Károly, és Gróf *Rowlyn*, négy Linea-Regementekből kiválogatott testőrző sereggel 's egyéb katonasággal egyetemben. Az Orosz Császár, kit a' tengeri levegő egy kevéssé meglankasztott vala, *Fecitor* nevű úrnak házában, a' Prussus Király pedig a' *York* nevű vendégfogadóban hált azon éjjel. Doverből Londonba való megindulásokat más nap reggeli 9 órára határozták ő F. gek, a' melly két városok között való út talám soha sem volt oly nagy sokaságtól körülvértve, mint ekkor. A' körül lévő vidékekről mind ide futott a' nép; az egész út zászlókkal 's egyéb ezen alkalmatossághoz illő külömbkülömb jelentéső képekkel figurákkal vala felékesítette. —

Ő Felsegek előre meghatározták vala magokban, hogy telyességgel ne úgy menyenek bé Londonba, hogy az valamelly úgy nevezett közönséges pompával való bé menetelnek tartathassék; minden pompával való fogadtatást elkerültek, 's hogy céljokat egészszen elérhessék, még azt sem engedték - meg, hogy a' Régens - Princz eleikbe menyen. Így esett, hogy mind a' két Felség, egészszen ismércetlenül, két úton mentek - bé Londonba. —

Jun. 7-dikén délutáni két óranor már kezdetek béérkezni Londonba az ő Felsegekhez tartozó úti szekerek, mellyek közül egyikben a' Prussus Princzek ültek.

Még 3 óra tájban mindenféle nagy várakozásban voltak a Londoniak, hogy az idegen Monarkhákat láthassák, midőn csak azt hallották egyszer, hogy Sir *Steward* az utolsó postán lovat változtatván azt beszélte az alatt, hogy ő Felsegek, mint isupa magános útasok, már két órája hogy előre mentek, melyet a Londoniak tsakugyan nem akartak hinni, azért, hogy még mind többtöbb úti szekereket, 's Dragonyos és testőrző seregeket látakérkezni. De nem soká meggyőztettek megtsalattatások felől; a Császár már három óraker megérkezett vala Londonba, a hova a maga Követjének Gróf *Lievennek* hintájában egyetlen egy iuas nélkül ment bé, a kísérője Lord *Yasmouth* előre egy posta kotsiba menvén előtte. Ezen szekereket látták is sokan, de azt, hogy valamelyikben az Orosz Császár üljön, senki nem gondolta. Ekkor egyenesen s' maga hűgához az *Oldenburgi* Hertzeznéhez hajtattott ő Felsege; már az alsó emeletében járt a háznak, mikor Hertzeg *Gagarin* leg előbbreá ismért, ki a Hertzeznének jelentést tévén, ez a maga kis fiával *Sándor* Princzel a grádsra eleibe szaladott ő F. gének, a hol nyájasan összelelkettek 's a Császár a kis Princzet megtsókolta. Már most nem soká széllyel futott a hír, hogy a Császár megérkezett, 's a nép azonnal oda seregelvén, kiáltozta: Éljen a Császár!, ki is a folyosón magát a népnek megmutatta 's nyájas köszönetet tett neki; éjjeli 11 óraker oszlott el onnét a sokaság; a Császár ő Felsege pedig már 3 óraker elment onnét, de ismét tsak egy közönséges hintóban, és oly ismételtenül, hogy a katonaság, mely arra van kirendeltetve, hogy tiszteletnek okáért kísérje mikor valahova kimegy, észbe nem vette kimenetelét, és azután ment utánna. Ekkor a Régens Princzhez ment ő Felsege egész véletlenül. Szállásul a Hertzeg *Cumberland St. Jamesi* palotája van a Császár

számára rendeltetve és leg pompásabban felkélzítettve.

A Prussus Király is hasonló esmeretlen állapotban, mint valami magános útas úgy ment-bé Londonba, és a *St. Jamesi* kastélyban a Clarencei Hertzeghez szállott bé, 's azután ő Felsege is a Régens Princzhez ment, 's valami fél órát töltött-el nálla.

Első audientziát ugyan ez nap estvéli 8 óraker adott a Császár a Hertzeg *Cumberland* palotájában, mellyben Gróf *Farmouth* tett mellette fő Cameráriusi szolgálatot. A Császár gála ruhába volt öltözve. Először a Régens Princz jelent-meg nálla Feldmarschalli forma ruhában; kísérői voltak, mint első látogatók, a *Yorkei* Hertzeg és Lord *Castlereagh*. A Princz Régensnek eleibe ment a Császár a grádsra. Az után az itt tartózkodó Követek 's egyéb fő idegenek jelentek-meg az audientzián, melly valami fél órát tartott. A Régens Princzet elmenetelekor az ajtóig kísérte a Császár, 's azután szekérbe ülén, vissza ment az Oldenburgi Hertzeznéhez: a Régens Princz pedig a sokaságnak örvendezőkiáltozásától kísértetvén a Császártól egyenesen a Prussus Királyhoz ment, a hol hasonló fényes látogató gyülekezett volt; a Király körül voltak a feljebb nevezett Prussus Princzek és F. Marschal *Blücher*. —

Az Angliai Királyné, kinek a Császár a maga megérkezését egy első rangú tisztje által tudtára adatta vala, azonnal béjött *Windsorbol* a városba, 's öt óraker fényes gyülekezett volt nálla; ő Felsege a Királyi Hertzegaszszonyoktól és számos udvari fő emberektől volt körülvéttetve. A Császár a Régens Hertzeg' gálahintájában ment oda, 's a Királyné fő Cameráriusa Gróf *Morton* által vezettetett-bé. A Királyné szép nyájas beszéddel fogadta ő Cs. Felsegét. Azután Hertzeg *Radzivil* és H. Hertzeg *Mettérnich* vezetteitek-bé. A Prus.

sus Király 6 óraker jelent meg a' Thronjával és kísérelével, 's a' Királynétol megkülömböztetett kedvességgel köszöntetett. Hét óraker ebédhez ültek Királyné ó Felségével, a' Császár, az Oldenburgi Hertzegné, a' Prussus Király, a' Prussus K. Hertzegek, H. Radzivill; a' Würtembergi Koronaörökös; a' Baváriai Koronaörökös; az Orániai Princz, az Oldenburgi Princz, Mecklenburgi Károly Princz, 's néhány Angliai K. Hertzegek és K. Hertzegasszonyok. —

Jun. 8-dikán nagy pompával tartotta a' Régens Hertzeg a' régi bevett rendtartások szerint a' *Nadrághkötő Rendnek* nagy *Capitulumát*. Dél után megjelentek Régens ó K. Hertzegségénél az Orosz Császár, a' Prussus Király, az idegen Princzek, a' Régens Hertzeg testvér öttei, 's az Angliai főbb emberek a' Princz palotájában. A' Prussus Király 3 óra felé, a' Császár azután egy fél órával érkeztek meg. A' Császár Angliai forma ruhában 's a' *Nadrághkötő Rendje* czímerével jelent meg. Mind a' két Felség nagy katona parádéval fogadtattak. A' Császárt a' palota nagy ajataja előtt, idegen formaruhába öltözködve fogadta el a' Régens Hertzeg, és a' maga Kabinétjébe vezette be. Azután a' *Capitulum* tartásához fogott Régens ó K. Hertzegsége, melyre nem tsak hogy a' nagy nevezet valóban réa' illet, hanem a' melynek emlékezete ki sem fog törölni a' Britanniai Kronikából. Így nagy gyűlés még soha sem volt ezen *Capitulum* palotájában. Az úgy nevezett Czimeres-Király bévezette a' Rittereket és Tiszteket nagy pompával. Az után belépett ugyan abba a' Régens Hertzeg, kinek jobja felől jött, a' Rendnek hasonló pompás palástjával díszeskedve, az Orosz Császár, melynek szélét hátul Lord *Yarmouth* tartotta. A' Princz leült egy székre a' thronus eleibe, a' Császár hasonlóképen a' Princznek jobja felől. A' Princz balja felől egy üres szék várta a' Prussus Királyt. A' *Salisbu-*

ryi Püspök, mint a' Rend' Cancellarius felolvasta azon *Statutumot*, melly általla' Prussus Király a' Rend' Rittérévé nevezetett; eléadta egy beszédben ezen Királynak dítésére méltó tulajdonságait, melly után a' Yorki és Kenti Hertzegek ezen Királyt a' palotába bévezették; a' Régens Hertzeg pedig a' Nadrághkötő Rend' Rittérévé szentelte 's leültette ó Felségét.

Azután egy más *Statutumot* olvasott fel a' Cancellarius, melly által ó Austriai Cs. Felsége ugyan ezen Rendnek Rittérévé nevezetett, 's egyszermind a' béiktatás' (installatió) rendtartásainak megtartása alól feloldoztatott. Egy harmadik *Statutum* által Lord *Liverpool* és *Castlereagh* nevezettek a' Rend' Rittéréivé. Végezetre még egy *Statutumot* olvasott fel a' Cancellarius, melynek tartása szerint a' Királyi Hertzegeken kívül senki sem fog többé a' Rendnek tagjává felvétetnesni addig, míg a' Rendnek fundamentomos *Statutumával* megegyezőleg azok tagjai a' 25-re le nem szállanak 's azután valamely hely meg nem üresedik.

Junius 8-dik napján özsze gyűjtötte a' Londoni Polgármester a' város tanácsát. A' tanácsokozás tárgya volt, hogy Londonnak nevében egy megköszönő irást intézzenek a' Szövetséges Hatalmasságokhoz, és hogy Hertzeg *Schwartzenbergnek* és *Blüchernek* megtiszteltetésekre egy egy kardot határozzanak. A' megköszönő irást Jun. 8-dikán a' *Nadrághkötő Rendje* *Capitulumának* végződése után nyújtotta be a' Polgármester (Lord Major) a' thronuson ülő Régens Hertzegnek.

Jun. 9-dikén egy 's más Londoni ritkaságoknak megzemlélésekkel töltötte idejét a' Császár az Oldenburgi Hertzegnétársaságában. A' hol mutatja magát ó Fige, mindenütt rettenetes tolyongással seregel özsze körülötte a' nép. Ugy beszélik közönségesen, hogy 10 napokig fognának Londonban maradni a' F. Vendégek.

Prussia.

Még Párisból lett elmeneteel előtt szépleveleket bocsátott a Prussus Király Jun. 3-dikán, a' maga népéhez, az árnádajához, a' Status-Cancellariusához Báró *Hardenberghez*, F. Marschal *Blücherhez*, 's Gyalogság-Generálissához *Yorkhoz*. Báró *Hardenberget*, mind magát mind utánna következő maradékát Hertzségre, *Blücher* magát hasonlóképpen Hertzségre, maradékait Grófságra emelte, 's valamint a' *Hardenberg* úgy a' *Blücher* familiának is új méltóságokhoz illő jöszágot rendelt. Generális *Yorkot* Gróffá tette maradékai-val egyetemben *Wartenburgi York* nevezettel, 's néki is jöszágot határozott.

Grófká tette továbbá hasonlóképpen maradékaikkal egyetemben *Kleist* Gyalogság-Generálisát *Nollendorfi Kleist* nevezettel, *Bülow* Gyalogság-Generálisát *Denneviczi Bülow* nevezettel, és Generál-Lajtnant *Gnesenaut*. — Gr. *Tauernzient*, *Wittembergi-Tauentzinnek* nevezte, 's mind a' négynek jöszágot határozott.

Béts.

Ó Cs. K. Felsege régtől fogva lelkesítettén attól a' kívánságtól, hogy valamely alkalmatosságot találhasson arra, hogy az Angliai Régens Princznek különösen megbi zonyíthassa azt, hogy azon halhatatlan érdemeket, mellyeket Anglia a' maga Ország-lószeke princípiumai mellett való álhatalos megmaradása, 's az Európa megszabadításában vett nemes részesülése által magának a' közönséges ügyre nézve szerzett, háládatossággal megismeri: e' végre az Arany gyapjú Rendnek czímerét küldöt-

te-el Régens ó Királyi Hertzségének oly kéressel, hogy azt az ó Felsege' barátságának bizonyosságául bordozza. Ó Cs. K. Felsege mint ezen Rendnek Nagymestere és Fejedelme, feloldozta ó Kir. Hertzségét azon hitnek letételétől, mellyet ezen Rendnek csak Catholicus tagjai tehetnek-le.

Egyszersmind egy Austriai Huszár Regementnek is tulajdonossává nevezte ó Cs. K. Felsege ó Regens Hertzségét, a' melly Regement e' szerint *Angliai Regens-Princz* Regementje nevet fog viselni.

Austriai külső dolgokra ügyelő Cs. K. Minister Hertzeg *Metternich*'s a' Nagy Britanniai Udvarnál lévő Cs. K. Követ Gróf *Meerfeld*, Jun. 8-dikán voltak olyszerentsések, hogy az első az említett Rendnek czímerait, a' másik pedig ó Cs. K. Felsegének a' Régens Princzhez szőlő, tulajdon kezével írott levelét, ó Királyi Hertzségének, egy e' végre nyert különös audientzián által adhassák.

F. Marschal Hertzeg *Schwartzenberg*, a' Szövetséges armádáknak volt fő vezérje, e' hónap' 24-dikére virdadó éjtzaka megérkezett Bétsbe, 's mint az Udvari Hadi Cancellaria' Elölülője nem soká hozzá fog hivatalának folytatásához kezdeni.

Az Orosz Császár és Prussus Király ó Felsegeknek *Bétsbe* lejendő megérkezések' napját még meghatározva nem tudjuk; minden készülétek mutatnak annyit, hogy Juliusnak valamelyik napján meg fog történni. Akkor fogják a' múlt hadakozásokban részesült Hatalmasságoknak Követkeik is elkezdeni itazon *Congressust*, mellyen nagy és fontos dolgok fognak végképpen meghatározatni.

Junius' 25-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 224 forintot Váltó zédulában — Egy Császár aranyért 10 f. tot és 6 krt.